

HRVATSKI *glasnik*

XXXIII. godina, 36. broj

7. rujna 2023.

cijena 250 Ft

Foto: DOMINIKA CSIZMAZIA

30. jubilej vjerskoga tabora „Peruška Marija“

11. stranica

Hrvatski kulturno-jezični kamp

7. stranica

Kamp VII. okruga

10. stranica

Novoseljanska bučura

12. stranica

Zanimljivo

Tijekom ljetnog odmora mnogi koji rade ili stanuju daleko od svojeg rodnog mjesta posjećuju roditelje, rođake, prijatelje. Obično se takvi susreti događaju i na danima naselja ili na tradicionalnim festivalima. Tijekom tih događanja udvostručuje se stanovništvo hrvatskih naselja, puno je mladih, sve je živo i možda se više čuje hrvatska riječ. Na takvim događanjima često sretnem ljude koji su radi bolje egzistencije otišli raditi u inozemstvo i samo jedanput godišnje dolaze kući. Naravno, nas koji smo ostali u domovini zanima kako je živjeti u tuđini, kako se snalaze, kako uspijevaju pronaći radno mjesto, jesu li prihvaćeni, jesu li zadovoljni svojim životom, uspiju li usvojiti strani jezik itd.

Mnogi su zadovoljni svojim standardom i zaradom, a zanimljiv je način kako se naši Hrvati snalaze u drugim državama: „Nisam baš naučio tamošnji jezik, samo minimalno, jer se sa svojim znanjem hrvatskoga jezika gotovo svagdje mogu sporazumjeti. Na više mjesta gdje sam radio kolege su bili Hrvati, Srbi, Bosanci i postali smo dobra ekipa... Nešto malo znam engleski, ali kamo sam god putovao, naišao sam na osobu koji zna hrvatski jezik ili neki slavenski jezik...” Hvale se da su u inozemstvu dotjerali znanje hrvatskog jezika (možda malo miješan s drugim slavenskim jezicima) i zahvalni su što su ih roditelji naučili hrvatski ili što su ga usvojili u hrvatskim školskim ustanovama. Dodaju i to kako su ponosni što su pripadnici hrvatske zajednice.

Čini se da čovjek mora otići iz svoje sredine kako bi shvatio i cijenio njezine vrijednosti. Zanimljivo je i to da ljudi u inozemstvu postanu svjesni svoje pripadnosti, postane im važno podrijetlo. Donekle je razumljivo – u tuđini čovjek se često osjeća usamljeno i traži zajednicu s kojom se može poistovjetiti, s kojom dijeli zajedničke vrijednosti i teži tomu da ostane u vezi s njom. Na radnim mjestima gdje je hrvatski jezik jezik komunikacije, gdje se mogu sporazumjeti samo s tim jezikom, jezik dobije i na ugledu. Ako se osjeti da u određenoj zemlji i cijene ljude koji pripadaju toj narodnoj skupini, to je dodatna vrijednost, a možda tomu doprinosi i zadovoljstvo svojim životom, životnim standardom, pa time i svojom pripadnošću.

Beta

Glasnikov tjedan

„Nova školska godina trajat će do petka 21. lipnja 2024. godine.”

U Mađarskoj je 1. rujna, u petak, počela školska godina 2023./2024. Nova školska godina trajat će do petka 21. lipnja 2024. godine.

Učitelji i učenici imat će priliku predahnuti malo duže, tri puta u sklopu ove školske godine. Najprije tijekom jesenskog raspusta, od petka 27. listopada 2023. do ponedjeljka 6. studenoga 2023. Zimski raspust trajat će od srijede 20. prosinca 2023. do ponedjeljka 8. siječnja 2024. Proljetni raspust trajat će od četvrtka 28. ožujka 2024. do ponedjeljka 8. travnja 2024.

Broj je nastavnih dana 180 osim u gimnazijama, srednjim strukovnim školama i strukovnim školama. Redoviti polaznici srednjih strukovnih škola imaju 176 nastavnih dana, a gimnazija i strukovnih škola 177 nastavnih dana. Posljednji je dan škole u završnoj godini srednje škole petak 3. svibnja 2024. godine, a u strukovnim dvogodišnjim školama petak 31. svibnja 2024.

Prvo polugodište završava 19. siječnja, a do 27. siječnja škola će obavijestiti roditelje maloljetnih učenika o postignutim rezultatima u prvom polugodištu.

Jesenski maturalni ispiti počinju u petak 13. listopada pisanjem ispita iz narodnosnog jezika i književnosti, a završavaju 27. listopada ispitima iz fizike, pjevanja – glazbe, povijesti umjetnosti.

Usmeni ispiti na višoj razini bit će od 9. do 13. studenoga, a usmeni ispiti na srednjoj razini između 20. i 24. studenoga.

Proljetni maturalni ispiti koji se održavaju u svibnju i lipnju 2024. godine počinju u petak 3. svibnja pismenim ispitom iz narodnosnog jezika i književnosti, nastavljaju se 6. svibnja pismenim ispitom iz mađarskog jezika i književnosti, a završavaju 27. svibnja pismenim maturalnim ispitom iz talijanskog jezika. Usmeni dio proljetnih maturálnih ispita na višoj razini trajat će od 5. do 12. lipnja, a na srednjoj razini od 17. do 28. lipnja.

U ovoj školskoj godini planirana su četiri tematska tjedna koja su obvezna za sve škole: „PÉNZ7” – financijski i poduzetnički tematski tjedan od 4. do 8. ožujka 2024., digitalni tematski tjedan od 8. do 12. travnja 2024., tematski tjedan održivosti od 22. do 26. travnja 2024., dan učeničkog sporta 29. rujna 2023.

Prema podacima Središnjeg državnog ureda za statistiku u Mađarskoj (KSH) u odgoju i obrazovanju u ovoj školskoj godini sudjeluje 1 852 000 osoba. Od toga 323 000 pohađaju dječji vrtić, 719 000 osnovnu školu, 517 000 srednju školu i gimnaziju, a 2600 djece pohađa programe odgoja i obrazovanja s prilagođenom nastavom. U ovoj je školskoj godini 290 000 studenata. U odnosu na prošlu školsku godinu smanjio se broj učenika u osnovnoškolskim ustanovama i na fakultetima, a povećao se broj u dječjim vrtićima i u srednjem obrazovanju.

Branka Pavić Blažetin

LEGRAD – Župu Presvetog Trojstva u Legradu početkom kolovoza posjetili su dr. Atilla Kos, počasni konzul Republike Hrvatske u Mađarskoj, i Csaba Antal Vaslabán, župnik Župe Uzvišenja Svetog Križa u Keresturu, u pratnji vlč. Josipa Drvoderića, župnika u Goričanu. Nakon kratkog obilaska župne crkve uslijedio je razgovor o povijesnim vezama Legrada i Kerestura. U prošlim su stoljećima legradski župnici bili posvećivani kao opati tamošnje opatije Sv. Križa. Susret je bio prilika i za razgovor o skorom postavljanju spomen-ploče Nikoli Skotoviću (Karlovac, 1778. – Kerestur, 1817.), svećeniku i 1806. godine posvećenom opatu Sv. Križa u Keresturu.

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

O proljetnim maturama u dvojezičnim hrvatskim gimnazijama u Mađarskoj

Matura u Krleži

Maturanti 12. r. Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža“ preuzeli su maturalne svjedodžbe 21. lipnja s ostalim pristupnicima koji su pristupili maturi u školi „Miroslav Krleža“. Predsjednica povjerenstva ovogodišnjeg usmenog dijela mature na srednjoj razini bila je profesorica iz HOŠIG-a Marija Petrić. Osim spomenutih maturalne svjedodžbe dobili su i oni koji su pristupili prijevremenoj maturi.

Na temelju rezultata pismenih i usmenih maturanih ispita opću pohvalu maturalne komisije dobile su Bianka Vivien Bosnyák, Éva Ilona Sántha i Doris Kovács. Pohvalu za rezultate iz engleskog jezika dobili su Benedek Bognár i Mira Zdenka Kovács. Pohvalu za rezultate iz hrvatskog narodopisa dobili su Branko Hahner i Dorina Hilmer. Pohvalu za rezultate iz njemačkog jezika dobila je Dóra Somogyi.

Maturi je u školskoj godini 2022./2023. u Hrvatskoj gimnaziji „Miroslav Krleža“ pristupilo 52 pristupnika s ukupnim brojem od 104 odgovora na usmenoj maturi. Maturi je pristupilo 22 maturanata 12. r. Osim njih prijevremenoj maturi iz engleskog jezika pristupio je 21 učenik, iz njemačkog jezika dva učenika, iz informatike jedan učenik, pet gostujućih učenika pristupilo je maturi iz hrvatskog jezika, dok je jedan pristupnik polagao popravnu maturu.

Iz mađarskog jezika i književnosti višu razinu položio je jedan, a srednju razinu 19 učenika. Mađarski kao strani jezik na srednjoj razini položila su dva učenika.

Matematiku je na srednjoj razini položilo ukupno 22 učenika, od čega je njih 18 polagalo na mađarskom i četvero na hrvatskom jeziku. Povijest je na srednjoj razini polagalo 22 učenika – svi na hrvatskom jeziku.

Hrvatski jezik i književnost na višoj razini polagalo je 20, a na srednjoj razini dvoje učenika.

Narodopis je na srednjoj razini polagalo 14 učenika, biologiju na srednjoj razini i na mađarskom jeziku dvoje učenika.

Informatiku je na srednjoj razini na mađarskom jeziku polagalo troje učenika, a tjelesni na srednjoj razini na hrvatskom jeziku polagalo je petero učenika.

Engleski jezik na višoj razini polagalo je 11, a na srednjoj razini 19 učenika, dok je njemački jezik na srednjoj razini polagalo dvoje učenika.

Jezični ispit iz hrvatskoga jezika na visokoj razini (C1) položilo je 15 učenika: Bianka Vivien Bosnyák, Laura Czimmerman, Lana Drljević Švaljek, Viktória Fábián, Marina Gality, Branko Hahner, Dorina Hilmer, Krisztián Kindla, Dorisz Kovács, László Ferenc Rádai, Fruzsina Veronika Ronta, Éva Ilona Sántha, Denisz Szeverinác, Danica Szidonya i Péter Végh.

Jezični ispit iz hrvatskog jezika na srednjoj razini (B2) položilo je petero učenika: Miloš Filipović, Zsóka Hafner, Anna Horváth, József Schmidt Lotár i Ivett Somkövi. Jezični ispit iz hrvatskoga jezika na osnovnoj razini (B1) položio je jedan učenik: Todor Prodanović.

Jezični ispit iz engleskoga jezika na srednjoj razini (B2) položilo je 12 učenika: Laura Czimmerman, Lana Drljević Švaljek, Miloš Filipović, Branko Hahner, Anna Horváth, Krisztián Kindla, Dorisz Kovács, László Ferenc Rádai, Éva Ilona Sántha, József Schmidt Lotár, Denisz Szeverinác i Péter Végh.

Jezični ispit iz engleskoga jezika na osnovnoj razini (B1) položile su dvije učenice: Viktória Fábián i Ivett Somkövi.

Branka Pavić Blažetin

Matura u HOŠIG-u

U HOŠIG-u su 24. lipnja 2023. maturalne svjedodžbe dobili svi koji su pristupili državnoj maturi: ukupno 26 ispitanika, od čega njih 14 redovnim i 12 prijevremenim maturanim ispitima.

Kako donosi HOŠIG, na temelju rezultata pismenih i usmenih maturanih ispita opću pohvalu maturalne komisije dobila je Borka Borbola, koja je maturirala s odličnim rezultatom.

Pohvalu na usmenom ispitu dobili su sljedeći maturanti: iz hrvatskog jezika i književnosti te hrvatskog narodopisa Gergő Szabó, iz mađarskog jezika i književnosti Markó Nemere, Boglárka Sarkadi, Nimród Kepes i Gergő Szabó, iz matematike Nimród Kepes i Markó Nemere, iz engleskog jezika Csenge Hajdu i Petar Pečerić.

Prema rezultatima maturanih ispita iz hrvatskoga jezika dvoje maturanata (Borka Borbola, Edvin Cocaj) steklo je višu razinu jezičnog ispita (C1), pet maturanata (Hanna Horváth, Boglárka Sarkadi, Gergő Szabó, Aisa Szántó i Jelena Szilágyi) srednju razinu (B2), a dvoje maturanata (Nimród Kepes, Markó Nemere) osnovnu (B1).

Iz engleskog jezika devet učenika (Borka Borbola, Edvin Cocaj, Hanna Horváth, Nimród Kepes, Vanda Malina, Markó Nemere, Boglárka Sarkadi, Aisa Szántó i Gergő Szabó) steklo je srednju razinu jezičnog ispita (B2).

Maturantima su na rezultatima i uspjehu na državnoj maturi čestitala predsjednica povjerenstva državne mature Janja Živković Mandić i ravnateljica škole Ana Gojtan.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Kristina Goher

Izvor: HOŠIG

Nova potpora Hrvatima u Mađarskoj: 165 000 eura za 37 projekata

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske donio je 7. srpnja Odluku o dodjeli financijskih sredstava programima/projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2023. u iznosu od 1.392.524,56 eura. Na temelju provedena Javnog natječaja i prijedloga Povjerenstva Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske za dodjelu financijske potpore programima i projektima Hrvata izvan Republike Hrvatske donesena je Odluka koju je 10. srpnja donio državni tajnik Zvonko Milas.

Financijska sredstva dobili su programi/projekti organizacija hrvatske nacionalne manjine, i to 8 projekata u Republici Austriji, 13 projekata u Crnoj Gori, 2 projekta u Češkoj Republici, 5 pro-

jekata u Talijanskoj Republici, 3 projekta u Republici Kosovo, 37 projekata u Mađarskoj, 9 projekata u Republici Sjevernoj Makedoniji, 1 projekt u Slovačkoj Republici, 13 projekata u Republici Sloveniji, 63 projekta u Republici Srbiji.

Program potpore hrvatskoj nacionalnoj manjini u europskim državama ima kao cilj jačanje položaja hrvatskih manjinskih zajednica u političkom i društvenom životu država u kojima žive te pridonosi očuvanju hrvatske kulture, baštine i jezika kao i jačanju hrvatskog zajedništva, a provodi se u suradnji s nadležnim diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske. U Mađarskoj je 37 projekata hrvatske nacionalne manjine dobilo potporu od ukupno 165 000 eura.

Mađarska – dodjela financijskih sredstava programima/projektima Hrvata u Mađarskoj

redni broj	naziv prijavitelja programa/projekta	naziv programa/projekta	odobreno (EUR)
1.	Croatica, neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost	<i>I mi smo Hrvati</i> – promotivni film o Hrvatima u Mađarskoj i <i>Mi smo djeca vesela</i>	2.500,00
2.	HOŠIG Zaklada za hrvatsku prosvjetu i kulturu	Jubilarni tjedan hrvatske kulture i HOŠIG 30 – izdavanje školskog almanaha	8.000,00
3.	Hrvati-Horvatok Egyesulet	Krabat legenda i stvarnost	2.000,00
4.	Hrvatska državna samouprava	Državni kamp hrvatskog jezika i kulture 2023.	20.000,00
5.	Hrvatska manjinska samouprava	IV. susret hrvatskih zborova i XX. jubilara godina rada mješovitog pjevačkog zbora	4.000,00
6.	Hrvatska manjinska samouprava Kerestur	Sakralna baština crkve u Keresturu	2.500,00
7.	Hrvatska samouprava Baranjske županije	Županijski dan samouprave Baranje	1.000,00
8.	Hrvatska samouprava Budimpešte	Susret hrvatske mladeži, hrvatski piknik i kulturna večer i hrvatski malonogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“	6.000,00
9.	Hrvatska samouprava Eržebetvaroš	Sveta misa, Sveti Nikola i Božićni koncert i Jezični i plesni tabor na Balatonu	3.000,00
10.	Hrvatska samouprava Gara	Materice i oci, tradicionalni blagdan bunjevačkih Hrvata	2.000,00
11.	Hrvatska samouprava Kačmar	Osnivanje bunjevačkog spomen-groblja u Senti	1.500,00
12.	Hrvatska samouprava Koljnof	Klub najmanjih Pelikani	2.000,00
13.	Hrvatska samouprava Narda	Hrvatski bal Željezne županije	5.000,00
14.	Hrvatska samouprava Petrovo Selo	Hrvatska i dvojezična izdanja u Petrovu Selu	2.000,00
15.	Hrvatska samouprava Salanta	Jednodnevna ekskurzija u Hrvatsku i Obnova raspela u Salanti	3.000,00

16.	Hrvatska samouprava Vršenda	Osnivanje muzeja (obnova zgrade) u šokačkoj čitaonici Vršende	5.000,00
17.	Hrvatski vrtić i Osnovna škola „Mate Meršić Miloradić“	Razvijanje partnerske veze s prijateljskom školom i Kupnja namještaja i pomoćnih sredstava za više razrede i gimnaziju	8.000,00
18.	Hrvatski internat Collegium Croaticum	Collegium Croaticum	36.000,00
19.	Hrvatski pedagoški i metodički centar	Razigrano učenje	1.500,00
20.	Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom Santovo	Njegovanje glazbene kulture i Očuvanje hrvatskog jezika i kulture u školi pomoću poboljšanja materijalnih uvjeta	8.000,00
21.	Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom „Miroslav Krleža“	Brojalice, stihovi, pjesme iz pečušskog hrvatskog vrtića Miroslava Krleže i Tragom prirodne baštine po Kopačkom ritu	4.500,00
22.	Hrvatsko kulturno društvo Gradišće	50. dan omladine – Petrovo Selo	5.000,00
23.	Koljnofsko hrvatsko društvo	Očuvanje hrvatskog jezika i kulture u Koljnofu	6.000,00
24.	Kukinjska hrvatska samouprava	XXIX. bošnjačko sijelo	2.500,00
25.	Kulturno-umjetničko društvo „Marica“	Hrvatska večer KUD-a „Marica“	1.000,00
26.	Kulturno-umjetničko društvo „Tanac“	Tanac 35 i Dobro došli, naši mili gosti – Međunarodni hrvatski festival	5.000,00
27.	Kume Etno-Memorialis Es Informacios Centrum A Gradistyei Horvatokert Alapitvany	Susret mladih Hrvata iz Hrvatske, Mađarske i Bosne i Hercegovine	3.000,00
28.	Lovačka, kulturna i gastronomska udruga Pečuvsko-Baranjskih Hrvata	Upoznavanje lovačke kulture, gastronomije i tradicijskih običaja hrvatske u izvornom okruženju materinskog jezika i Lovački, kulturni i gastronomski susret Hrvata u Kukinju	2.000,00
29.	Matica Hrvatska Sopron Egyesulet	Zbornik – koljnofski književni susreti 15 ljet	2.000,00
30.	Muzej sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj	Gostovanje kazališta „Smješko“ iz Zagreba u Sambotelu	1.500,00
31.	Soproni „Čakav Katedra“ Egyesulet	Čakavske teme II. jezik u Hrvata	2.000,00
32.	Szent Kvirin Egyesulet	Postavljanje spomen-ploče u crkvi sv. Kvirina u Sambotelu	1.500,00
33.	Udruga baranjskih Hrvata	Za uspješni rad udruge baranjskih Hrvata	2.000,00
34.	Udruga Savez Hrvata u Mađarskoj	Program rada udruge u 2023.	5.000,00
35.	Vjerska te kulturna udruga Šokačkih Hrvata u Vršendi	Za uspješni rad hrvatske zajednice u Vršendi	2.000,00
36.	Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj	Živko Mandić „Jesenje ruže“ – pučke popijevke šokačkih Hrvata iz Santova i promocija knjige	5.000,00
37.	Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj – Hrvatski klub August Šenoa	Digitalizacija audiosnimki iz ostavštine Đure Frankovića	2.000,00

Izvor: hrvatiizvanrh.gov.hr

Subotica

Dan Društva – Književna večer KD-a „Ivan Antunović”

Književna večer u organizaciji Katoličkog društva „Ivan Antunović” tradicionalno se održava u četvrtak prije središnje proslave Dužijance u Subotici i predstavlja svojevrsan uvod u slavlje te velike manifestacije bunjevačkih Hrvata sa sjevera Bačke. Tako je bilo i ove godine. Književna večer održana je 10. kolovoza u svečanoj dvorani HKC-a „Bunjevačko kolo” u Subotici. Na njoj je predstavljena knjiga mons. Stjepana Beretića „Prilozi za povijest Katoličke Crkve u Bačkoj”.

Najprije je predsjednik Društva vlč. Josip Štefković u kratkim crtama nazočnima predstavio rad Društva s posebnim osvrtom na nakladničku djelatnost i mons. Stjepana Beretića kao najplodnijeg autora, kojemu je Društvo dosad objavilo 11 knjiga. Potom je mons. Beretić predstavio svoju novu knjigu. Usredotočio se na teme povezane sa subotičkom Župom svete Terezije Avilske, sadašnjom subotičkom katedralom, u narodu poznatijom kao „velika crkva”, koja ove godine obilježava 250. obljetnicu početka izgradnje. Prikazujući tek dio, zapravo je prikazao cijelu knjigu: upoznao je nazočne sa stilom i sadržajem te je svatko lako mogao zaključiti je li to štivo za njega ili nije. Knjiga sadrži impozantnih 600 stranica i veoma je bogata sadržajem.

U drugom dijelu programa dodijeljene su nagrade „Ivan Antunović”, koje Društvo već više od tri desetljeća dodjeljuje zaslužnom pojedincu, obitelji i udruzi koje se na osobit način zalažu za promicanje kršćanskih vrednota u našem društvu. Ovogodišnji

Stjepan Beretić predstavio je svoju novu knjigu

Dobitnici nagrada „Ivan Antunović”

Voditeljica programa Josipa Stantić

Ugledni gosti i brojna publika

su dobitnici nagrada pjesnikinja Marica Mikrut iz Sombora, obitelj Ljubice i Ivana Tumbasa iz Subotice te Družba Kćeri Milosrđa Trećega samostanskog reda sv. Franje.

Ove je godine šest izloga u gradu Subotici bilo ukrašeno motivima Dužijance. Ana Dulić, članica tročlanog žirija za prosudbu i ocjenjivanje, obznanila je da prva nagrada ide Butiku „Fara” i autoricama Heleni Štrbo i Vesni Čović. Druga nagrada pripala je Butiku „Veruška” i autoricama Sandi Benčik i Mirjani Iršević. Treća nagrada ide „Simpu” i autorima Zorici i Zlatku Ivković. Nagrade su im uručene u sklopu Tamburaške večeri na Gradskom trgu u Subotici u petak 11. kolovoza.

Osim u Subotici i okolici Dužijanaca je ove godine proslavljena i u Mostaru. Kraći dokumentarni film i reportažu o tome, što je prikazano u sklopu večeri, pripremio je Josip Stantić.

Pred sam završetak programa predsjednik UBH-a „Dužijanaca” mons. Andrija Anišić predstavio je novi broj revije „Dužijanaca”.

Ovu večer, kojom Katoličko društvo „Ivan Antunović” obilježava i svoj dan, svečanijom je učinio nastup Katedralnog zbora „Albe Vidaković” pod ravnanjem Miroslava Stantića. Program je vodila Josipa Stantić. Svečana dvorana HKC-a „Bunjevačko kolo” bila je popunjena, po prvim reakcijama sudeći, zadovoljnom publikom.

Organizaciju ovoga događanja financijski su poduprli Grad Subotica i Hrvatski Caritas.

Josip Štefković

Hrvatski kulturno-jezični kamp

U organizaciji Hrvatske samouprave Udvara u udvarskom Domu kulture od 26. lipnja do 2. srpnja održan je Ljetni kamp hrvatske kulture i hrvatskog jezika, i to osmi po redu. Sedmodnevni kamp okupio je tridesetak polaznika u dobi od 5 do 15 godina o kojima se brinulo troje zastupnika Hrvatske samouprave Udvara: predsjednica Marta Barić Rónai te voditelji kampa i zastupnici Ivana Božanović i Perica Balaž. Svatko od njih imao je svoje zadatke, kao i svake godine, i sve su učinili kako bi se polaznici kampa osjećali što bolje i kako bi što više naučili.

„Ove smo godine od Fonda ‘Gábor Bethlen’ za naš kamp dobili 500 000 forinti. To na žalost nije dovoljno za organiziranje kampa, ali smo uspjeli iz godišnjeg proračuna izdvojiti još toliko koliko nam je bilo potrebno za nesmetan rad. Naš je kamp besplatan, a za polaznike osiguravamo učene, igru, izlet i tri obroka dnevno. Polaznici su djeca iz Udvara ili djeca čiji roditelji potječu iz Udvara ili se za njega vežu. Nismo željeli prekinuti godišnju tradiciju održavanja kampa jer on opravdava svoje održavanje, čemu smo svjedočili proteklih godina”, reče nam predsjednica Hrvatske samouprave Udvara Marta Barić Rónai.

Program kampa bio je iznimno bogat, a osmislila ga je na poziv Hrvatske samouprave Udvara doktorandica Ljubica Nedić, koju je prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, poslala u Mađarsku na održavanje hrvatskog kulturno-jezičnog kampa. Kamp se odvijao od 7 do 17 sati s ciljem popularizacije i očuvanja hrvatskog jezika u višejezičnoj sredini. Kroz igru, zabavu i učenje upoznawali su hrvatski jezik, kulturu i običaje te u interakciji razmjenjivali postojeća znanja. Bila je to prigoda za stvaranje novih prijateljstava i sklapanje održivih suradnji, ističu s Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti osječkoga sveučilišta. Igre na otvorenom i njihova praktična primjena, predavanje „Životinje u kurikulumu osnovne škole – interdisciplinarni pristup, književnost, glazba”, prezentacija pod nazivom „Moj prijatelj pas Munja”, radionica, rad u skupinama (skupljanje lišća iz okruženja, detaljne upute te izrada životinja od prikupljenoga materijala – lijepljenje na papir u obliku mozaika)... Sve je to bio program prvoga dana.

Na svetoj misi na udvarsku „bučuru” 2. srpnja, koju je služio mjesni župnik Zsolt Czeglányi, nazočili su i polaznici kampa, koji su poslije mise izveli prigodan program i pokazali dio naučenoga. Nakon programa predsjednica HS-a Udvara Mar-

ta Barić Rónai između ostalog je rekla: „Htjela bih zahvaliti na cjelotjednom ustrajnom radu Ljubici Nedić, profesorici hrvatskog jezika i književnosti na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, koju nam je preporučila lektorica Bajske visoke učiteljske škole Morana Plavac. Profesorica Nedić rado se odazvala na poziv. Hvala i svim pomagačima, posebice nam je pomogla Emiliya Sörös. Zahvaljujemo i načelniku Arturu Ždralu što nam je osigurao mjesto za održavanje kampa. Zahvaljujemo svim našim ženama koje su nam pomagale i što su pospremile za nama. Hvala i Nandoru. Čestitamo kuharu Zoltánu Kosztolányiju, koji je i ove godine ovdje u Udvaru kod nas osvojio prvo mjesto (ipak ne kao u Luksemburgu, kad je 2019. na svjetskom prvenstvu u kulinarstvu osvojio drugo mjesto). Izvršno je cijeli tjedan kuhao i hranio nas najukusnijom hranom.”

Drugi dan počeo je pjevanjem hrvatske himne, plesom i tjelovježbom, nakon čega je slijedilo predavanje „Bećarac – UNESCO-ov, a naš – kulturna baština i identitet zavičaja, glazbena radionica – stvaralačko izražavanje posredstvom bećarca”. Nakon ručka izrađivale su se naru-

kvice, a potom vježbale pjesme i ples (bećarac i kolo).

Treći dan bio je u znaku literarnih radionica: čitanje slikovnice „Najbolji dar”, čija je autorica Ljubica Nedić, nakon toga razgovor o sintagmi „Tko sam ja?” i pisanje literarne crtice o sebi. Poslijepodne je slijedio obilazak sela i razgledavanje znamenitosti te likovna radionica kroz priču „Sve boje svijeta” koja je poslužila kao motivacija za likovni izričaj „Izrazi svoj zavičaj bojom”.

Četvrti dan bio je u znaku ekološke radionice VODA i čitanja slikovnice „Tajne i zgrade nestašne vode” uz bojanje bojanki na temu voda drvenim bojicama. Istoga dana održana je i ekološka radionica ZEMLJA, točnije čitanje slikovnice „Anđeo slomljena krila”. Razgovaralo se o biološkoj raznolikosti, a nisu izostala ni sportska natjecanja u nogometu i košarci.

Peti dan bio je u znaku edukativne radionice o zdravlju, šaljivih natjecanja i vježbanja plesa. Šestoga dana polaznici kampa imali su priliku pogledati lutkarsku predstavu „Klanunova školica” glumca lutkara Dejana Fajfera i prijatelja. Istoga dana održan je završni kviz i proglašenje najboljih polaznika kampa.

Branka Pavić Blažetin

Sudionici kampa

Međunarodna ljetna škola hrvatskog jezika i kulture na Krku

Kako donosi HINA, Međunarodna ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture za nastavnike i studente hrvatskog jezika iz dijaspore Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu održana je od 24. lipnja do 1. srpnja u Krku.

Voditeljica škole Sanja Vulić upoznala je polaznike sa Školom koja se od 2018. godine održava u gradu Krku te s programom u kojem su sudjelovali sudionici – desetak njih iz šest zemalja i to iz Mađarske, Njemačke, Nizozemske, Italije, Češke i Poljske. Ljetna škola hrvatskog jezika i kulture izvrsno je mjesto za istraživanje posebnosti hrvatskog jezika i upoznavanje s kulturnim bogatstvom književnog, glazbenog i filmskog stvaralaštva kao i za upoznavanje materijalne kulturne baštine te prirodnih ljepota. Zbog toga program Škole uključuje predavanja, vježbe, terensku nastavu, kulturni program i izlete. Predavanje „U Prag na studij – hrvatski student u Karlovu sveučilištu na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće“ održala je Helena Stranjik s Karlova sveučilišta u Pragu. Francesca Sammartino održala je predavanje „Moliškohrvatska manjina: prošlost i sadašnjost hrvatske manjine iz one bane mora“, o dijalektima kvarnerskih otoka govorila je Sanja Vulić, o aktivnom učenju u nastavi govorio je Rona Bušljeta Kardum dok je jezične vježbe držala tajnica Škole Lidija Bogović. Ove godine na Ljetnu školu kao gost profesor došao je Leszek Małczak sa Šleskoga sveučilišta u Katowicama u Poljskoj, koji je govorio o dvjema inačicama Šoljanove drame „Lice“ te o poljskoj Šenoinoj Seljačkoj buni kao primjeru ideološkog prijevoda. Terenska nastava održala se na različitim lokacijama u gradu Krku, Opatiji, u crkvi sv. Lucije u Jurandvoru, u Vrbniku te na otocima Sveti Marko i Cres. U Vrbniku je u sklopu kulturnog programa održana projekcija filma „Ze zidi i z kulun obgrajen“ autora Petra Trinajstića o vrbničkoj pjesni-

Sudionici Ljetne škole

nji Mariji Trinajstić Božić. Organizator je Škole Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu u okviru projekta Suradnja s hrvatskim autohtonim zajednicama u dijaspori uz potporu Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Turističke zajednice Grada Krka, Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske te Grada Krka.

Kako doznaje Hrvatski glasnik, na školi je sudjelovalo i petero polaznika iz Mađarske: Róbert Ronta i Rita Bella Ronta iz šeljinske osnovne škole, Géza Kiss, Árva Bíró i Gábor Surányi iz pečuške škole „Miroslav Krleža“ te novinarka hrvatskih programa MTVA-a Renata Balatinac. Napomenimo kako šeljinska i pečuška škola imaju ugovore o suradnji s Fakultetom hrvatskih studija.

Branka Pavić Blažetin

KUD „Mohač“ u Vionici

U organizaciji Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva „Sv. Marko Vionica“ od 14. do 16. srpnja održane su XII. Međunarodne večeri folklor „Vionica 2023.“ na malonogometnom igralištu u Vionici u župi Međugorje.

XII. Međunarodne večeri folklor „Vionica 2023.“ trajale su tri večeri. Prve večeri XII. Međunarodne smotre folklor posjetitelji su mogli uživati u bogatoj enološkoj i gastronomskoj ponudi predstavljanjem djelića kulturne baštine te odabranih vina i gastronomskih specijaliteta na „Večeri Baranje u Vionici“ te u nastupima „Bocanjevačkih pajdaša“ i muške pjevačke skupine HKUD-a „Sv. Marko Vionica“. Druge večeri predstavili su se KUD-ovi iz Hrvatske, Mađarske (KUD „Mohač“), Bosne i Hercegovine, a na završnoj večeri gosti iz šest država. U Međugorje dolaze hodočasnici iz svih krajeva svijeta, pa su i oni bili gledatelji tog folklornog bogatstva. Ove se godine u gledalištu zatekao i državni tajnik Miklós Soltész, koji je poslije nastupa posebno pozdravio Mohačane, s kojima gaji prijateljske veze, kao i njihova voditeljica Stipana Filakovića.

Trenutak za pjesmu

Mojemu ocu

Ja tebe dajem ove pjesme moje,
To najljepši je i jedini dar,
Kaj znam i morem dati; primli bar
To zadnje cvetje domovine svoje.

Govoril jesi navek, da je samo
Vu gorica življenja pravi raj,
Koj nigdar već ne dojde nam nazaj;
Mi iščemo ga, – ali – kaj mi znamo?!

Spred naše kleti ovo cvetje za te
Ja nabral jesem i vu pesme zvil,
Tam gore dok sam s teбом samem bil
I gledel, kak so dalko zvezde zlate.

Ti razmel bodeš ove drage glase
I v srcu ti bo teško, ja to znam,
I ti si, kak i ja, tak strašno sâm,
Ti z menom skupa čakaš stare čase.

Fran Galović

Prva turneja Klape „Dičaki” u Hrvatskoj

Klapa „Dičaki” na jednom od brojnih nastupa

Bilo je vremena za druženja i klapske priče

Vratila se je Klapa „Dičaki” od šestverodnevne turneje u Hrvatskoj. Nastupala je na pet mjesta i širila južnogradišćanske jačke na klapski način.

Ovo ljeto leži jedno težišće Klape „Dičaki” na prikogranični nastupi. Po prezentacija u Murskom Središću (HR) početkom aprila i u Kamniku (SLO) početkom maja organizirao je voditelj Andrija Benčić turneju u Kvarneru. Smještaj su imali u Vili Ružici odnosno u Kvarner Palace (Crikvenica).

U nedjelju 9. julija 2023. otpodne su jur počeli s radionicom u jačenju i imali prvi nastup navečer pri kulturnom večeru u amfiteatru Matulji. Uz lokalne vokalne sastave KUD „Učka” i mušku Klupu „Kastav” predstavili su južnogradišćanske jačke kot i dalmatinske pjesme. Ovu vezu ili taj način miksa napravili su pri svi nastupi ove turneje. A nedilju po koncertu

je slijedilo druženje i pjevajuće slavljenje rođendanov dvih pjevačev prijateljske Klape „Kastav”.

U pondiljak 10. julija. 2023. iznajmili su Dičaki dva glisere i otputovali na Goli Otok, kade su u Konobi Pržun na podne poldrug ure jačili za nazočne turiste u otpusćenoj atmosferi direktno uz more. Navečer su zabavljali goste na terasi hotela Vila Ružica u Crikvenici do polnoći. U utorak 11. julija 2023. je radionica dopodne služila pretežno pripravi na večernji nastup pri klapskom večeru u Dramlju, u Luki Pazdehova. Ženska Klupa „Sveta Jelena” je ov večer bila organizirala, a pozvana je bila i Klupa „Sveti Jakov” iz Jadrana. No i ov put klape nisu napustile mjesto veljek po koncertu nego su sjele skupa na plaži i skupno otpjevali daljne pjesme. U srijedu 12. julija 2023. dopodnevna radionica bila je posvećena večernom nastupu u Vrbniku na otoku Krk. Mjesna turistička zajednica je bila pozvala Dičake da čisto sami oblikuju večer na Trgu Vrbničkog štatuta. Entuzijazam mjesnih ljudi, turistov i Dičakov peljao je do toga da je po oficijelnom koncertu od 21:00 zabava trajala prik polnoći. I ako je konoba uz trg jur zatvorila u 23:00, ljudi su prosili za još i još klapskoga pjevanja. A zainteresirani prosili su i za dojdudće ljeto, da bi nastupili Dičaki opet ovde i na drugi mjesti u blizini. Vratila se je Klupa „Dičaki” puna novih iskustva u muzičkom, pjevačkom, tehničkom, organizatorskom, prijateljskom i najviše ljudskom smislu. „Rado bi bili još duglje ostali u Hrvatskoj, ali smo se morali vratit, ar smo nastupali i nedilju 16. julija 2023. pri jubilarnoj svečanosti i ORF-pomašnici u Čembi”, zadovoljno se veseli voditelj Andrija Benčić.

Andreas Bencsics

Bogatstvo...

Vjenčanje Andrije Ferkova u Vršendi (Foto: NET)

Kamp Hrvatske samouprave VII. okruga

Već više od jednog desetljeća Hrvatska samouprava VII. okruga s gradskom samoupravom VII. okruga organizira ljetni jezični kamp. Nekad je on održavan u Selcu, a već više od desetak godina održava se u odmaralištu samouprave VII. okruga u Balatonmárfürdőu. Tako je bilo i ove godine od 24. do 30. srpnja, reče nam predsjednica Hrvatske samouprave VII. okruga i voditeljica kampa Katica Benčik. Samouprava VII. okruga (Erzsébetváros) već dugi niz godina – od 2008. godine – surađuje s Gradom Karlovcem, a među pokretačima te suradnje nalazi se upravo Hrvatska samouprava VII. okruga, koja je utemeljena još 1994. godine. U ovom mandatu uz predsjednicu Benčik zastupnici su Franjo Csepelszigeti i Norbert Kolozsvári.

Ove godine u kampu na Balatonu bilo je šezdesetak polaznika (od 1. do 8. razreda). U kamp se mogu prijaviti i HOŠIG-ovi učenici iz gimnazije i učenici iz VII. okruga, a u kampu potpuno besplatno sudjeluju djeca iz Karlovca. Troškove njihova boravka u potpunosti snosi samouprava VII. okruga uz potporu od 600 000 Ft.

Ove je godine u kampu boravilo osamnaestero djece iz udomiteljskih i iz siromašnih obitelji iz Karlovca. O djeci se brinu pratitelji. Kamp se već godinama održava onaj tjedan kad Balatonmárfürdő obilježava Dan grada. Za sudionike kampa organiziraju se razne kreativne aktivnosti, izleti i posjeti koncertima. Ove godine posjetili su Badacsony. Djeci su osigurana tri obroka, smještaj te brojni programi. Cijena je kampa 30 000 Ft po učeniku, a za učenike iz VII. okruga nema naknade. Sedam dana prijateljstva i učenja ostvareno je i ove godine u Balatonmárfürdőu. Sve to zahvaljujući suradnji i prijateljstvu Karlovca i budimpeštanske samouprave VII. okruga. Kamp je ostvaren i uz potporu Fonda „Gábor Bethlen” od 500 000 Ft.

Budimpeštanska samouprava VII. okruga (Erzsébetváros) i Grad Karlovac pobratimili su se 2008. godine kako bi razmijenili iskustva upravljanja gradom i razvoja grada te pomagali u uspostavi gospodarskih, trgovačkih, turističkih, kulturnih, sportskih veza te razmjeni školske djece i dr. Tako je samouprava VII. okruga na čelu s Katicom Benčik prikupila 5 000 eura za obnovu potresom oštećena franjevačkog samostana i crkve Presvetog Trojstva u Karlovcu, a prikupljena je i pomoć za Crveni križ nakon petrinjskog potresa.

Katica Benčik nositeljica je županijske nagrade Karlovačke županije koju je primila za svoj višedesetljetni humanitarni rad i doprinos u izgradnji prijateljskih odnosa između Hrvatske i Mađarske, odnosno između budimpeštanskog VII. okruga i Karlovca.

Na inicijativu Katice Benčik organizirani su brojni susreti i druženja u Karlovačkoj županiji i u Mađarskoj. Djeca iz Mađarske lještovala su u Hostelu u Selcu, a Karlovčani su bili u Centru za djecu i mlade na Balatonu. Zahvaljujući toj suradnji i prijateljstvu niz mađarskih izaslanstava upoznao je proteklih desetljeća ljepote Karlovačke županije, a neki su umjetnici iz Karlovačke županije održali nastupe i izložbe u Budimpešti.

Branka Pavić Blažetin

Na festivalu „Sr(etno) Selce” Hrvati iz Andzabega

Jubilarno deseto „Sr(etno) Selce” održano 8. srpnja bilo je u znaku izvornih običaja, autohtonih proizvoda, tradicijskih izričaja te ljepote kulturne i povijesne baštine. Već niz godina sudionici su Sr(etnog) Selca i članovi Folklorne skupine „Igraj kolo” iz Andzabega, koja djeluje uz potporu mjesne hrvatske samouprave. Najatraktivniji dio događanja i ove je godine bila povorka sudionika manifestacije i mještana u narodnim nošnjama praćena veselom glazbom Selačke mantinjade uz igru selačkog kola i selačku posebnost – prikaz „mlača prazne slame”, običaja starog stoljeće i pol. Dim je malo krenuo na more, a malo u brdo. Dakle, živjet će se od ribarstva i poljoprivrede. Tako je nekad bilo vjerovanje, kad se s pozornošću pratilo što će godine donijeti. Danas je to samo zanimljivo sjećanje na neka stara vremena. Predstavljene su i tradicionalne vještine i običaji poput pranja robe na *perilu*, šivanja na starinskoj šivaćoj mašini, pletenja ribarske mreže...

U večernjim satima zapjevali su i zsvirali članovi klapa „Cambí”, „Tramuntana” i „Sveta Jelena”, Joso Butorac, glazbeni sastav „Trio Vivak”, vokalno-instrumentalni sastav „Bonaca”, zbor KUD-a „Neven” iz Selca i „Trio Crikvenica”. Događanja su se odvijala duž promenade, u zgradi stare škole, na trgu, rivi, kod Polaće... Otvorena je izložba „Kroz staru selačku poneštricu”, održan

sajam tradicijskih i ekoproizvoda. Osim sudjelovanja u mimohodu skupina „Igraj kolo” imala je i program na rivi uz pratnju sviraca iz Tukulje.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Facebook – Antal Antunovics

30. jubilej vjerskoga tabora „Peruška Marija“

Taborski sastav tamburašev pod peljačtvom Monike Mersich

Peljačica tabora Mirjana Šteiner pri zbogomdavanju

Športsko takmičenje

nje, a bastljanje je pokazalo šikanost prsti i fantazije. Vjerske hutice su postavljene oko piljski stupov Peruške Marije, a svetilca iz klaka/gline će biti uspomen dar ovog tajedna. Ručenje i vičeru su uživali u prirodnoj okolini, a objed u bližnjoj gostionici. Ostvaranje programov pomagalo je oko dvadeset pomagačev. Neki od njih jur dva-dest ljet podupiraju svojim djelovanjem ov projekt, a neki su „izrasli“ iz negdašnjih sudjelovateljev ovog tabora. Godinasto vrime je pratilo taboraše cijeli tajedan, tako su neki programi premešćeni bili u mjesni kulturni dom, ali bilo kade su bila dica u zagrljaju zajedništva, vjere, društva i radosti preživila su stare i nove medjusobne kontakte. Svetom mašom završeno logorovanje i doživljaji ovoga tajedna neka pratu dicu do ponovnoga susreta.

Marija Fülöp Huljev

Foto: Dominika Csizmazia

Hrvatsko katoličansko, omladinsko, vjersko i kulturno društvo Hrvatskoga Židana od 31. julija do 6. augustuša pod peljačtvom Mirjane Šteiner organiziralo je tabor za vjerski, hrvatski i zajednički život mladih u lozi kod Peruške Marije. Igra, vjera, druženje, priroda, izleti i predavanja nudili su zabavu bez informativnih sredstava, gledajući na zidanje osobnih i društvenih kontaktova. Svetom mašom početo logorovanje ljetos svečuje 30. godišnjicu svojeg postojanja, ča su na zadnjem danu u taboru slavili izložbom fotografijov od ovih 30. ljet. Naravno, ni torte ni povelje jubilarov nisu falile iz slavljenja. Ideja velečasnika Štefana Dumovića se je ostvarila jer ljetos je već 54 dite bilo najavljeno u tabor da skupa uživaju vjerski i zajednički život uz hrvatske molitve, jačke i igre. Svakodnevnne maše i vjeronauk zapleli su život logorovanja zahvaljujući farnikom od Petrovoga Sela, Sambotela, Kisege i sve do Hrvatskoga Židana. Vjeroučitelji Anamarija Erdódi Horváth i

András Sudár zanimljivimi predavanji i razgovaranjem su peljali taboraše na linija vjerskoga života. Muzičko oblikovanje osigurao je taborski sastav tamburašev pod peljačtvom Monike Mersich, a u vježbanje jačkov se je uključio i Jandre Kovač. Športske igre su popfriškale tjelesno giba-

Hvalu vridni pomagači

Novoseljanska bučura

U organizaciji Mjesne samouprave Novog Sela i Hrvatske samouprave Novog Sela 30. srpnja u Novom Selu priređena je „Bučura svete Ane – Hrvatski dan i Dan sela“. Svetu Anu Novoseljani zovu *sveta Jana*, a Ane su kod njih Jane i Jage. Meni su tako kazivali stari Novoseljani. Nad mjesnom crkvom koja dominira Novim Selom bdi ova svetica, majka Blažene Djevice Marije, Isusova baka. Gotička crkva koju su Turci opustošili 1715. godine sredinom 18. stoljeća obnovljena je u baroknom stilu. Prekrasna je novoselska crkva. Uvijek se pitam zašto je toliko velika, pa koliko je ljudi prije tristotinjak godina bilo u selu? Izvana je zaista monumentalna, a iznutra je ljupka i prisna, a i ne tako velika, s velikim natpisom na svodu na hrvatskom jeziku.

Svetu misu služio je martinački župnik Ilija Ćuzdi u kasnim poslijepodnevним satima. Nakon svete mise u Domu kulture odvijao se kulturno-folklorni program. Nastupili su mališani lukoviškog vrtića, salantski KUD „Marica“, pečuški tamburaški sastav „Misija“ i pjevačica Beáta Bodonyi. Nakon programa slijedila je večera u nekadašnjoj školskoj zgradi uz bal koji je svirao Csabika.

Dan je ostvaren uz potporu Mjesne samouprave Novog Sela, Hrvatske samouprave Novog Sela, Hrvatske samouprave Šomođske županije, Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Joze Solge, Fonda „Gábor Bethlen“.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Kristina Kraner, J. G. DŽ.

Svetu misu služio je martinački župnik Ilija Ćuzdi

Vjernici okupljeni na svetoj misi

U Brlobašu na Ilinje

U organizaciji Mjesne samouprave Brlobaša te narodnosnih samouprava u naselju, Hrvatske samouprave Brlobaša i Romske samouprave Brlobaša, 23. srpnja priređen je Dan sela i Hrvatska bučura u povodu Ilinja te Dan Roma.

Program je počeo u kasnim poslijepodnevним satima svetom misom u mjesnoj crkvi koju je na hrvatskom jeziku služio martinački župnik Ilija Ćuzdi. Nakon svete mise na otvorenoj pozornici mjesnog

doma kulture u neposrednoj blizini crkvice slijedio je bogat kulturni program. Dvorište je bilo puno štandova, kuhalo se i peklo, okupili su se brojni Brlobaščani i njihovi prijatelji. Sve njih pozdravio je načelnik sela Ivo Pavleković. U kulturnom programu nastupili su mališani lukoviškog vrtića, Benjámín Erdélyi, KUD „Podravina“ (Barča) i KUD „Drava“ (Lukovišće), TS „Misija“, romski KUD-ovi iz Daranja i Zadora te pjevač Attila Tesók. Kao i obično, nije

izostala tombola kojoj se vesele brojni Brlobaščani i njihovi gosti. Nagrade su bile brojne i bogate. Večernji bal svirao je martinački sastav „Podravka Band“.

Program dana poduprli su: Mjesna samouprava Brlobaša, Hrvatska samouprava Brlobaša, Romska samouprava Brlobaša, Hrvatska samouprava Šomođske županije, Kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“, Fond „Gábor Bethlen“, Mjesno lovačko društvo, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Facebook – Norbert Biró

Benjámín Erdélyi i podravski svirci

Načelnik Brlobaša Ivo Pavleković sa županom Norbertom Biróom i potonjskim načelnikom Tamásom Reizom

Mala stranica

Uspomene keresturskih učenika iz Zagreba

Keresturski učenici s učiteljicama Maricom, Zrinkom, Biserkom i Henrietom

Učenici keresturske Osnovne škole „Nikola Zrinski“ krajem prošle školske godine gostovali su u partnerskoj Osnovnoj školi „Retkovec“ u Zagrebu. Suradnja dviju ustanova i nakon pandemije vrlo je aktivna. Djelatnici i učenici zagrebačke ustanove redovito sudjeluju na raznim programima keresturske škole, a zagrebačka ustanova ugošćuje keresturske učenike na tjedan dana kako bi se družili s vršnjacima, vježbali hrvatski jezik i upoznali se sa znamenitostima glavnog grada Hrvatske. Na susretu su se ravnateljica ustanova Beáta Hermann (Kerestur) i Jako Šuker (Zagreb) dogovorili da će i dalje podupirati suradnju

u korist učenika. Ravnatelj zagrebačke ustanove iz godine u godinu brine se da keresturska djeca imaju udoban smještaj u nekom od učeničkih domova, a učiteljice Marica Motik i Zrinka Katalinić pripreme se s raznim jezičnim igrama u koje se uključuju keresturska djeca s polaznicima zagrebačke ustanove. Prvog dana učenici su se pripremili s prezentacijom o Hrvatskoj, njezinim prirodnim ljepotama i gradovima, nacionalnim parkovima i izumiteljima te su se prisjetili petogodišnje suradnje dviju ustanova. Organizirani su i izleti u zagrebački park Maksimir, u Zoološki vrt, pogledali su katedralu, crkvu sv. Marka, bili na dječjoj

kazališnoj predstavi, kušali čevape, pljeskavice i sladoled te se družili s vršnjacima. Na kraju tjedna učiteljice Henrieta Novak i Biserka Kiš s malim poklonom zahvalile su na izvrsnu gostoprimstvu, a keresturska djeca opisala su svoje najljepše doživljaje te ih i nama poslala. Jedan učenik čak je napisao i pjesmu.

Beta

„Hvala učiteljicama Marici i Zrinki na super igrama, tako sam naučila mnogo hrvatskih riječi.“ *Dora*

„Meni je najljepše bilo u Maksimiru jer volim životinje i biljke.“ *Marko*

„Zagreb ima mnogo lijepih parkova.“ *Saci*

„Ilica je prepuna trgovina. Tamo sam i ja kupila suvenire.“ *Lara*

„Lijepi su plavi tramvaji.“ *Dani*

„Bacio sam novčić u zdenac na Trgu bana Jelačića jer kažu da ću se onda vratiti.“ *Ákos*

Lijepi moj Zagrebe

U jednoj lijepoj državi
Ima mnogo lijepih gradova
I u mnogo lijepih gradova
Ima mnogo dobrih ljudi.

I srce ove države je
Veliko i čudno
I srce njenog glavnog grada
Otvoreno i veselo.

Zagrebe, Zagrebe, lijepi moj grade,
Hvala ti za lijepe uspomene!

Mark Tamizer

U Maksimiru i u Zoološkom vrtu

Mostom do mobilnosti i razvoja područja

Zastupnica Europskog parlamenta Republike Hrvatske Sunčana Glavak sredinom srpnja bila je gošća počasnog konzula dr. Atila Kosa na Konzulatu Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži. Konzul i europarlamentarka razgovarali su o mogućnostima razvoja područja, među ostalim i o izgradnji mosta na Muri kod Kerestura i Kotoribe, te o pružanju pomoći matične domovine Hrvatima u Mađarskoj u cilju očuvanja nacionalnog identiteta, materinskog jezika i kulture. Nakon razgovora na konzulatu europarlamentarku je primio i zamjenik gradonačelnika Velike Kaniže András Bizzer.

Počasni konzul od samih početaka svoje dužnosti radi na povezivanju dviju zemalja, Republike Hrvatske i Mađarske, a posebice se koncentrira na svoje konzularno područje u kojem živi i hrvatska zajednica. Kao pripadnik pomurskih Hrvata, rodom iz Kerestura, u srcu nosi projekt izgradnje mosta Kotoriba – Kerestur, koji bi doprinio razvoju područja u mnogim segmentima. To mišljenje dijeli i europarlamentarka Sunčana Glavak, koja živi u Kotoribi i poznaje želje mještana. Još u proljeće oboje su bili na završnoj konferenciji europskog projekta „MuKoBridge“, Programa za prekograničnu suradnju Interreg V–A, u sklopu kojeg je izrađena projektna dokumentacija mosta Kotoriba – Kerestur. Njime je napravljena pripremna faza tog velikog projekta. Budući da su visoki dužnosnici objiju država potvrdili potrebu izgradnje mosta, na nastavak pozitivno gleda i europarlamentarka.

„Najvažnija je zajednička namjera i volja, da ovaj projekt ide dalje, što zapravo potvrđuju i najviše instance RH, prije svega Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, ministar Šime Erlić, a nedavno je na sjednici Vlade RH resorni ministar prometa i infrastrukture Oleg Butković također dao potporu za taj projekt, kao i ministar vanjskih poslova dr. Gordan Grlić Radman. Politička volja postoji s razine Vlade Republike Hrvatske i jednako tako dobili smo informaciju na završetku projekta MuKoBridge i s mađarske strane. Meni kao zastupnici u Europskom parlamentu iz Republike Hrvatske, posebno zastupnici koja je rođena na tom kraju, a i tu živi, most ima posebnu važnost, prije svega za Hrvate i za naša gospodarstva, za razvoj turizma, ali i za snažan razvoj kulturne razmjene s jedne i druge strane Mure“, rekla je za naš tjednik europarlamentarka Sunčana Glavak. Optimistična je u ostvarenju, smatra da bi izgradnja mosta mogla biti ostvarena u roku od pet godina. Za građevinske radove potrebno je 35 milijuna eura i vjeruje da će se pronaći fondovi Europske unije iz kojih će se moći financirati izgradnja. Na susretu su potaknute i teme hrvatskih i mađarskih nacionalnih manjina u dvjema zemljama. Vlada Republike Hrvatske brine se o hrvatskoj manjini u Mađarskoj, ove je godine dodijelila više od 200 000 eura potpore za razne projekte preko Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Zastupnica Europskog parlamenta smatra važnim elementom očuvanje materinskog jezika u zajednici, stoga nas je izvijestila da Ministarstvo znanosti i obrazovanja i ministar Radovan Fuchs još uvijek stoje iza toga da će Republika Hrvatska financirati pet učitelja odnosno profesora koji će hrvatski jezik prenositi mlađim naraštajima u Mađarskoj. O tome je već bilo pregovora s nadležnima, no potrebno je da se u tome angažiraju obje strane kako bi se to ostvarilo, jer proporcionalno i mađarska nacionalna manjina u Hrvatskoj jednako tako uči svoj jezik. Dodala je da je važno poštovati prava nacionalnih manjina, što Hrvatska ima na visokoj razini, a jednako tako i Mađarska. Između Hrvatske i Mađarske nema otvorenih političkih pitanja, suradnja je dobra i

Zastupnica Republike Hrvatske u Europskom parlamentu gđa Sunčana Glavak u društvu počasnog konzula RH dr. Atila Kosa

U uredu Grada Velike Kaniže

uvijek su strateški projekti zajedničkog interesa. Nakon razgovora s počasnim konzulom europarlamentarka je u uredu gradonačelnika razgovarala sa zamjenikom gradonačelnika Velike Kaniže Andrásom Bizzerom i dogovoreno je da će zastupnica Europskog parlamenta ponovno posjetiti regiju kako bi se konkretnije razgovaralo o mogućim zajedničkim projektima.

Beta

PUSTARA – U Pustari je od 10. do 14. srpnja održan Hrvatski kamp tradicija u organizaciji Hrvatske samouprave Pustare za osnovnoškolsku i srednjoškolsku djecu. Tijekom tjedna djeca su se upoznala sa starim tradicionalnim jelima, svadbenim običajima, izradom svadbenih ukrasa, vozili se biciklom kroz regiju, igrali stolni tenis i druge sportske igre. Tradicionalni kamp iz godine u godinu okuplja maloljetnike kako bi se u njima razvio osjećaj pripadnosti mjesnoj hrvatskoj zajednici.

Mađarski konjanici na Sinjskoj alki

Na ovogodišnjoj 308. Sinjskoj alki među posebnim gostima bili su i pripadnici mađarske husarske postrojbe kluba „Bakonyi Poroszkalo“ iz grada Varpalota nedaleko od Budimpešte. Na put od osamstotinjak kilometara krenuli su 20. srpnja. Nedaleko od nekadašnjeg graničnog prijelaza na Goli nakon pet dana jahanja dočekali su ih bjelovarski graničari husari, s kojima imaju dugogodišnje prijateljske veze. Sedam konjanika pripadnika bjelovarskih husara s njima je prošlo dio puta od Gole u Koprivničko-križevačkoj županiji do Bjelovara. Zapovjednik mađarske ekspedicije Peter Csepín istaknuo je kako im ovo nije prvi podvig maratonskog tipa.

Uz bjelovarske graničare husare, koji su ih uveli u Hrvatsku, logističku pomoć mađarskim konjanicima pružile su i druge povijesne postrojbe čijim su područjima prolazili.

Nakon Bjelovara mađarski su husari 27. srpnja nastavili svoj put prema Sinju. Bjelovarski husari pratili su ih do Čazme, gdje ih je preuzela povijesna postrojba Ivanić-Grada. Na svojem putu prošli su kroz Banovinu, Kordun, Liku i Zagoru te 3. kolovoza stigli u Sinj, gdje su se ponovno susreli i s bjelovarskim graničarima husarima.

Skupina od šest mađarskih husara, među njima i dvanaesto-godišnja djevojčica, udaljenost od 750 kilometara prejahala je u 15 etapa. Na sinjskom hipodromu postrojeni su ih dočekali albarski vojvoda Mario Šušnjara sa svim alkarima kopljanicima, svojim ađutantom, barjaktarom i pratiteljima barjaka.

Putovanje husara iz Budimpešte do Sinja organizirano je u povodu dolaska predsjednice Republike Mađarske Katalin Novák na 308. Sinjsku alku. Suradnja Viteškog alkarskog društva s mađarskim husarima započela je 2022. godine, kad je njihovo petoročlano izaslanstvo nazočilo na 307. Sinjskoj alki. Tad su se husari predstavili na međunarodnom programu organiziranom u Muzeju Sinjske alke, gdje su prikazali i film o njima.

Branka Pavić Blažetin
Foto: HINA

ŠELJIN – U sklopu dvodnevnih događanja XXV. Dana grada Šeljina 4. kolovoza s početkom u 20 sati koncert je održala Grupa Vigor. Ulaz je bio slobodan. Dvodnevni programi, od 4. do 6. kolovoza, unatoč promjenljivom vremenu održani su s uspjehom. Nakon svečane sjednice Gradskog vijeća u mjesnom Domu kulture 4. kolovoza slijedili su programi na otvorenoj pozornici kod gradskog kupališta. Među izvođačima bio je i martinački Orkestar „Podravka“ koji je svirao plesačnicu, a uz grupu Vigor nastupio je i Orkestar „Delta“ dok je na samom prostoru kupališta uređen svojevrsan park za djecu s brojnim rekvizitima i radionicama. Drugoga dana uz nogomet zainteresirani su mogli provjeriti svoje zdravstveno stanje, održan je prikaz znanja policijskih pasa, za djecu je svirao Orkestar „Csurgo“ dok su priče djeci kazivali kazališni umjetnici Anna Györfi i Attila Götz. U podne je priređen besplatan ručak za sve šeljincane, nakon čega je slijedio nastup folklornih skupina. U večernjim satima svirao je Orkestar „Podravka“, koncert je održao Kelmen Kabátban i zatim je slijedio prekrasan vatromet. Nakon vatrometa nastupila je skupina „Irigy Hónoljmirigy“, a potom je priređen Ulični bal. Trećega dana, 6. kolovoza, održano je plivačko nadmetanje šeljinskog kotara.

KERESTUR/MOLVE – Hrvatska samouprava Kerestura i mjesna župa 15. kolovoza, na blagdan Velike Gospe, organizirale su hodočašće u marijansko svetište u Molve, s čijom je župom prije dvije godine započeta suradnja. Svetište je jedno od najpoznatijih marijanskih svetišta na sjeveru Hrvatske, u koje narod hodočasti već od 17. stoljeća. Hodočašće za pomurske Hrvate potpomogla je Koprivničko-križevačka županija, koja je osigurala besplatan autobus za vjernike.

DAN SELA U BOJEVU

U organizaciji Mjesne samouprave Bojeva 22. srpnja održan je Dan sela s bogatim programima. U Bojevu djeluje i hrvatska samouprava. Od cjelodnevni programa za djecu i natjecanja u kuhanju do bogata kulturnog programa, za svakoga se našlo ponešto. Na pozornici su se redali izvođači, djeca iz vrtića, škole, zborovi iz Bojeva i Izvara sve do nastupa Vece Janićák i brojnih drugih izvođača. U noćnim satima priređen je vatromet. Prošlost, običaji, povijest, kultura, pjesma, glazba i ples obilježili su druženje stanovnika Bojeva i njihovih prijatelja toga dana.

KUD „BARANJA“ U GRČKOJ

Pečuški KUD „Baranja“ sudjelovao je na međunarodnom folklornom festivalu „Valley of Tempri“ u Grčkoj (Makrychori – Larisas) od 14. do 19. srpnja. Baranjaši su bili na putu od 13. do 19. srpnja i, sudeći po fotografijama na njihovoj Facebook stranici, došli su kući s puno dojmova. Nastupi, sunce, morska obala, brojni zanimljivi izleti i puno druženja doprinijeli su kovanju zajednice plesača KUD-a koji vodi umjetnički voditelj Đuro Jerant. KUD je prošle godine obilježio 50 godina kontinuiranog rada i djelovanja.

HARKANJ – U organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja 28. srpnja održana je plesačnica i nastup Hrvatske plesne skupine „Beremendske folklorašice“ iz Bremena na otvorenoj pozornici harkanjskog šetališta Zsigmondy. Plesačnicu je svirao Orkestar „Badel“. Skupina iz Bremena djeluje uz potporu Hrvatske samouprave Bremena.

Mohačani u Sv. Filipu i Jakovu

Sastanak u uredu načelnika Općine Sv. Filip i Jakov

Od 13. do 16. kolovoza na poziv načelnika Općine Sv. Filip i Jakov gospodina Zorana Pelicarića izaslanstvo Grada Mohača boravilo je u višednevnom posjetu u tom prijateljskom gradu. Članovi izaslanstva bili su: gradonačelnik Mohača Gabor Pavković, predsjednik Hrvatske samouprave Mohača Đuro Jakšić, zastupnik Hrvatske samouprave Mohača Vjekoslav Filaković, zastupnik Njemačke samouprave Mohača Richard Illes. Delegacija je bila na službenom sastanku s načelnikom Pelicarićem, gdje je dogovoren nastavak suradnje te su usklađeni programi. Nazočili su i na svetoj misi u povodu blagdana Velike Gospe i blagdana svetog Roka, zaštitnika općine Sv. Filip i Jakov. Gospodin Pavković

s ostalim je članovima delegacije položio vijenac kod spomenika hrvatskim braniteljima u središtu općine. Blagdan sv. Roka svečano je proslavljen svetom misom i procesijom 16. kolovoza na Rogovu, na nekadašnjem najvažnijem posjedu benediktinskog samostana sv. Ivana u Sv. Filipu i Jakovu. Blagdan sv. Roka ujedno se slavi i kao Dan općine Sv. Filip i Jakov.

Branka Pavić Blažetin

Foto: Facebook – Grad Sveti Filip i Jakov

DAN SELA U RASINJI (HERESZNYE)

U Rasinji je 15. srpnja priređen Dan sela i XIII. dravski polumaraton. Velik broj ljudi okupio se toga dana uz stanovnike sela Rasinja. U Rasinji žive Mađari, Hrvati, Nizozemci i Romi. Idiličan krajolik i mirni ljudi privlače mnoge da ondje zastanu. Cjelodnevni programi prilagođeni svim uzrastima odlikovali su dan, a bogat švedski stol imao je raznovrsnu ponudu. Za zabavu su se brinuli Jessy, Silvester i Voice Band.

DARANJ – U Daranju je 5. kolovoza priređen tradicionalni godišnji Dan sela. Od ranih jutarnjih sati nudili su se brojni sadržaji svim zainteresiranima: malonogometni turnir, kuhanje perkelta od pijetla, ekumenska sveta misa, svečanosti otvaranja Dana, nastup daranjskih umirovljenika, bogate tombole, večernji ulični bal... Programi su se odvijali na više lokacija u naselju. U Daranju djeluje i Hrvatska samouprava Daranja na čelu s Đulom Gorjancem.

DUŠNOK – Logorovanje Odreda izviđača Mađara „Zrínyi Miklós” iz Zagreba u 2023. godini organizirano je u Dušnoku na obali rijeke Vajas. Za vrijeme logorovanja na programu su bile izviđačke aktivnosti, veslanje, vodene igre, meta i učenje narodnih pjesama. Dnevne programe završavali su uz logorsku vatru. Izviđači iz Dušnoka pridružili su se programu Odreda izviđača Mađara „Zrínyi Miklós” iz Zagreba i organizirali zajedničku logorsku vatru. Dok su veslali, pokupili su iz rijeke i odbačeno smeće. Posebno zahvaljuju Hrvatskoj samoupravi Dušnoka, koja im je pomogla i omogućila logorovanje na tom prekrasnom mjestu. Program su organizirali uz potporu mađarske Vlade, Fonda „Gábor Bethlen”.

VESPRIM – U Europskoj prijestolnici kulture u sklopu Veszprem Festa od 12. do 16. srpnja 2023. nastupali su glasoviti svjetski glazbenici, među kojima 16. srpnja i slavna američka kantautorica Norah Jones. Među uzvanicima bio je i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić sa suradnicima, i to kao poseban gost ministra regionalnog razvoja i EU fondova Mađarske dr. Tibora Navracscsa i u nazočnosti ministra obrane Kristófa Szalay-Bobrovniczkyja te državnog tajnika za energetiku Attila Steinera sa suprugom.

(Izvor: mvep.gov.hr)

PODRAVINA – Kako doznaje Hrvatski glasnik, Hrvatska samouprava Šomođske županije na blagdan Velike Gospe organizirala je hodočašće u Molve. Skupina Hrvata iz Podravine (neki autobusom, a hrabriji biciklom) posjetila je molgarsko svetište, sudjelovala na svetoj misi i procesiji s čudotvornim kipom Majke Božje Molgarske.